

Ihmisoikeuksia kunnioittavat toimintaperiaatteet

Sisällys

1 Toimintamme perusta	2
2 Sitouksemme.....	2
3 Ihmisoikeuksia kunnioittavat toimintaperiaatteet	2
3.1 Suhteemme työntekijöihin.....	3
3.2 Suhteemme tavarantoimittajiin.....	5
3.3 Suhteemme asiakasyrityksiin.....	5
3.4 Suhteemme asiakkaisiin	6
3.5 Suhteessa paikallisyhteisöihin	6

1 Toimintamme perusta

Sodexo on yksi maailman suurimmista työnantajista:

- yli 428 000 työntekijää
- työntekijöissä yli 130 kansallisuutta
- toimintaa 33 300 pisteessä ja 80 maassa.

Maailmanlaajuisilla markkinoilla kohtaamme liiketoiminnassamme erilaisia sosiaalisia ja poliittisia ympäristöjä, talous- ja lakijärjestelmiä sekä erilaisia kulttuureja, perinteitä ja kieliä. Siksi yrityksellämme on vakaa eettinen perusta varmistamaan, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan ja liiketoimintaa harjoitetaan moitteettomasti.

Menestyksemme perustuu vahvaan filosofiaan, jonka perustana ovat kuusi tukipilaria: yritysvastuu, liiketoimintastrategia, missio, visio, arvot ja eettiset periaatteet. Eettiset periaatteemme ovat luottamus, ihmisten kunnioitus, läpinäkyvyys ja rehellinen liiketoiminta. Kaikki sodexolaiset toimivat näiden periaatteiden mukaisesti ja ne ohjaavat toimintaamme päivittäisessä työssämme.

Sodexo noudattaa toiminnassaan seuraavia toimintaperiaatteita:

- YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus
- ILO:n kolmiosainen periaatejulistus, joka koskee monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa
- YK:n Global Compact.

2 Sitoumuksemme

Sodexo on sitoutunut parantamaan asiakkaiden päivittäisen elämän laatua ja tekemään jokaisesta päivästä parempi. Käytännössä se tarkoittaa:

- huomion kiinnittämistä ihmisoikeusasioihin omassa ja liikekumppaniemme toiminnassa sekä
- taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen tukemista kaupungeissa, alueilla ja maissa, joissa toimimme.

3 Ihmisoikeuksia kunnioittavat toimintaperiaatteet

Vuodesta 1966 alkaen, kun Pierre Bellon perusti Sodexon, on yrityksessä toimittu missiota, visiota, arvoja ja eettisiä periaatteita noudattaen. Tämän lisäksi:

- Otimme käyttöön kestäväen kehityksen periaatteet tavoitteineen koko konsernissa (2003). Sodexon ylin johto allekirjoitti asiakirjan nimeltä ”Eettisiä periaatteita ja kestäväää kehitystä koskeva sopimus”. Sopimus on käännetty 14 kielelle.

- Konzernin hallitus otti käyttöön ylimmän johdon menettelytapasäännöt.
- Sodexo liittyi YK:n Global Compact -ohjelmaan. Olemme sitoutuneet kunnioittamaan sen kymmentä periaatetta ja ottamaan vastuun ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, noudattamaan työelämän lakeja sekä toimimaan harmaata taloutta ehkäisten (2003).
- Sodexon otti käyttöön rehellisen liiketoiminnan periaatteet, jotka pitävät sisällään Sodexon liiketoiminnan etiikkaan liittyvät arvot ja käytännöt (2007).

3.1 Suhteemme työntekijöihin

Kunnioitus ihmisiä kohtaan

Yrityksen perustamisesta alkaen työntekijät ovat olleet toimintamme keskiössä. Suurin osa henkilökunnastamme 80 eri maassa on päivittäin suorassa vuorovaikutuksessa asiakkaittemme kanssa. Heidän sitoutuminen, asiantuntemus ja osaaminen sekä kyky kasvaa ja kehittyä yrityksen mukana on perusta, jolle Sodexon menestys on rakentunut koko sen olemassaoloajan. Työntekijöiden osaaminen ja kyvyt ovat tärkein voimavaramme ja rikkaus.

Visiomme on olla maailman merkittävin elämänlaatua parantavien palveluiden tarjoaja. Tavoittemme on kaksinkertaistaa yrityksemme koko vuoden 2005 tasolta vuoteen 2015 mennessä. Tähän päästäksemme on meidän varmistettava, että henkilöresurssien avulla saavutamme aidon kilpailuedun. Tavoittemme on olla esimerkillinen työnantaja, joka kykenee rekrytoimaan, sitouttamaan ja kehittämään taitavan työvoiman palvelukseensa huomioiden monimuotoisuuden ja syrjimättömyyden periaatteet.

Työnantajana on tärkeää ottaa huomioon työntekijöiden tarpeet, rakentaa vuoropuhelua luottamuksen hengessä sekä saada jokainen työntekijä tuntemaan itsensä arvokkaaksi. Sodexon strategiaa ja arvoja toteutetaan käytännössä niin, että samalla edistetään myös jokaisen yksilön tavoitteita ja pyrkimyksiä. Mahdollistamme kaikille työntekijöille taitojen ja vastuualueiden laajentamisen varmistuen samalla heidän henkilökohtaisen kehittymisen. Meille on erittäin tärkeää nostaa työtyytyväisyyttä. Perustamisestaan alkaen Sodexo on kunnioittanut työntekijöiden valinnanvapautta järjestäytyä tai olla järjestäytymättä.

Henkilökohtaiseen kasvuun kannustaminen

Sodexo tarjoaa ponnahduslautan henkilökohtaiselle kasvulle ja kehittymiselle. Ylemmän tason työpaikat täytetään yrityksen sisältä, jos sopiva ehdokas on tarjolla. Kaikilla työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä työssään, saada uusia taitoja ja laajempaa vastuualueetta riippumatta asemasta organisaatiossa, työtehtävästä, taidoista yrityksen palvelukseen tullessa tai hänen alkuperästä. Työntekijöiden odotuksiin vastaaminen on yksi päätavoitteistamme. Mitä paremmin tunnemme työntekijöiden toiveet, sitä paremmin voimme tarjota heille urakehitysmahdollisuuksia konsernin sisällä. Uskomme keskinäiseen vuorovaikutukseen ja raja-aitojen kaatamiseen. Rohkaisemme ihmisiä kohtaamaan toisensa avoimuuden hengessä.

Kansainvälisten työelämän normien kunnioittaminen

Käymme rakentavaa ja suoraa vuoropuhelua työntekijöiden edustajien kanssa noudattaen kussakin maassa voimassa olevia lakeja. Sodexossa kunnioitetaan oikeutta liittyä ammattiyhdistykseen.

Olemme solmineet yli 300 työehtosopimusta 35 ammattijärjestön kanssa. Esimerkiksi Pohjois-Amerikassa Sodexolla on toimivat suhteet lukuisiin ammattijärjestöihin. Kunnioitamme työntekijöiden oikeutta järjestäytyä tai olla järjestäytymättä. Periaatteemme on käydä ammattiyhdistysten kanssa sopimusneuvottelut hyvässä hengessä. Sekä rakentaa keskustelua nostaen esiin ongelmakohtia, jotta

voimme ehkäistä väärinkäsityksiä, vahvistaa suhteitamme ammattiyhdistyksiin ja ratkaista esiin nousseita ongelmia. Olemme toimineet pitkään ilman työnseisauksia.

Euroopassa perustettiin vuonna 1998 European Works Council ja sen toiminta laajeni EU:n uusiin jäsenmaihiin vuonna 2004 sekä jälleen vuonna 2007. Nyt siihen kuuluu 27 toimihenkilöä 22 maista joissa Sodexo toimii. Neuvoston kokoukset ovat tarjonneet kanavan kysymyksille, joita työntekijöiden edustajat ovat voineet esittää Sodexon toiminnasta ja tulevaisuudennäkymistä, sekä kanavan jonka kautta voimme kehittää yhdessä työsuhteeseen, työturvallisuuteen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä.

Monimuotoisuuden arvostaminen

Sodexon monimuotoisuusohjelmassa käsitellään mm. syrjintään ja ihmisten kunnioittamiseen liittyviä aiheita. Tarjoamme yhdenvertaiset olosuhteet työntekijöillemme riippumatta heidän etnisestä alkuperästä, ihonväristä, uskonnosta, sukupuolesta, raskaudesta, syntyperästä, kansalaisuudesta, iästä, siviilisäädystä, vammaisuudesta, veteraanitaustasta, sukupuolisesta suuntautumisesta tai muusta lain suojaamasta ominaisuudesta.

Rekrytoimme kuhunkin asemaan tai työtehtävään siihen parhaiten sopivan henkilön samanaikaisesti arvostaen ja edistäen henkilökunnan monimuotoisuutta. Noudatamme lainsäädäntöä työvoimaan liittyvissä asioissa kuten esimerkiksi rekrytoinnissa, palkkaamisessa, työtehtäviin perehdyttämisessä, työtehtävien muutostilanteissa, palkkauksessa, kouluttamisessa ja työsuhteen päättämisessä.

Ohjeistuksemme kieltää kaikenlaisen syrjinnän, joka liittyy etniseen alkuperään, ihonväriin, uskuntoon, sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin, raskauteen, kansallisuuteen, syntyperään, kansalaisuuteen, ikään, siviilisäättyyn, vammaisuuteen, veteraanitaustaan, sukupuoliseen suuntautumiseen tai muuhun ominaisuuteen, jolla on lain tarjoama suoja.

Liiketoimintamme perustuu toisten kunnioittamiseen. Monimuotoisuuden edistäminen on mission, arvojen ja eettisten periaatteiden perusta ja lähtökohta. Olemme sitoutuneet edistämään työvoiman monimuotoisuutta edistääksemme konsernin kasvua ja tehdäksemme siitä kilpailuedun.

Luomme arvoa työntekijöille, asiakkaille ja yhteisölle edistämällä monimuotoisuutta ja työntekijöiden osallistamista.

Monimuotoisuuden sitoutuminen

Edistämme työntekijöidemme sitoutumista ja kykyä toimia kulttuurisesti erilaisten ihmisten parissa sekä edistää omalta osaltaan monimuotoisuuskulttuurin kehittymistä.

Kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen

Edistämme kulttuurillista monimuotoisuutta työntekijöidemme lisäksi myös sidosryhmissämme, joita ovat tavarantoimittajat ja palvelujentoimittajat, sekä asiakkaat ja yhteisöt, joita palvelemme.

Yhdenvertaisten mahdollisuuksien edistäminen

Edistämme kaikkien työntekijöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia työskennellä ja kehittyä työssä riippumatta heidän taustastaan tai identiteetistään. Konsernitasolla olemme julkistaneet neljä maailmanlaajuista painopistealuetta, joiden eteen teemme työtä:

- Naisten osuuden lisääminen ylemmässä johdossa
- Eri-ikäiset ihmiset työpaikoilla
- Etniset vähemmistöt työpaikoilla
- Vammaiset työpaikoilla

Eri maissa on lisäksi voitu määritellä painopistealueita oman yhteiskunnan rakenteiden ja erityispiirteiden mukaisesti.

Yhteistoiminta avoimuuden hengessä

Sodexo parantaa ja kehittää jatkuvasti mahdollisuuksia työntekijöiden näkemysten ja ideoiden kuulemiseen. Nämä ovat osa toiminnan kehittämistä ja ne osaltaan varmistavat, että Sodexo on jatkossakin kehittyvä yritys. Epäselvyydet käsitellään oikeudenmukaisesti ja kunnioittavasti. Uskomme avoimeen vuorovaikutukseen ja jatkuvaan raja-aitojen kaatamiseen. Rohkaisemme ihmisiä kohtaamaan toisensa ja toimimaan avoimuuden hengessä. Sodexo haluaa hyödyntää työntekijöiden taitoja ja kulttuurien rikkautta kannustamalla kokemuksen ja osaamiseen jakamiseen. Erilaisista osajista koostuvat työntekijäryhmät, kansainväliset hanketiimit ja opintomatkat ovat tapoja luoda synergiaetuja.

3.2 Suhteemme tavarantoimittajiin

Tuotteiden eettisen alkuperän ja kumppanuuden edistäminen

Vahvistaaksemme ihmisten ja ympäristön kunnioittamista edellytämme myös tavarantoimittajien ja palvelujentoimittajiamme sitoutumaan eettisyyttä edistävään kumppanuuteen ja yhteistyöhön. Kehitämme luottamuksellisia ja pitkäaikaisia suhteita tavarantoimittajiemme kanssa taataksemme tuotteidemme laadun koko tuotantoketjussa. Lisäksi kannustamme heitä lisäämään eettisyyttä edistäviä toimia suhteessa omiin tavarantoimittajiinsa.

Konsernimme eettiset ohjeet, Code of Conduct, ovat osa kaikkia sopimuksiamme. Toimittajamme hyväksyvät siinä määritellyt vaatimukset ja toimivat niiden mukaan. Haluamme myös edistää kaikissa maissa ILO:n (Kansainvälinen työjärjestö) standardeihin perustuvia menettelytapoja. Tavoitteemme on toimia luotettavien kumppanien kanssa, jotka toimivat vastuullisesti sekä eettisesti ja sosiaalisesti hyväksyttävillä tavoilla.

Edellytämme tavarantoimittajien noudattavan hyväksytyjä menettelytapoja seuraavilla alueilla:

- Lapsityövoima
- Pakkotyö
- Palkat ja edut
- Työajat
- Terveys ja turvallisuus
- Järjestäytymisvapaus
- Syrjimättömyys
- Kurinpitokäytännöt ja pakkotoimet
- Osallistuminen yhteisön toimintaan
- Eettiset standardit

3.3 Suhteemme asiakasyrityksiin

Kumppanuuden hengessä

Toimimme yhteistyössä asiakasyritysten kanssa parantaaksemme heidän päivittäisen toiminnan laatua sekä tarjotaksemme asiakkaille laadukkaita tuotteita ja terveyden ja turvallisuuden kannalta sopivia ratkaisuja.

Rehellisesti

Toimimme vastuullisesti sidosryhmiemme kanssa sekä rehellisen liiketoiminnan periaatteiden mukaisesti.

3.4 Suhteemme asiakkaisiin

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Palveluidemme avulla edistämme asiakkaittemme terveyttä ja hyvinvointia. Yhtenä maailman johtavana ruokailupalveluiden toimittajana Sodexo vaikuttaa merkittävästi 50 miljoonan ihmisen ruokavalioon. Olemme sitoutuneet tarjoamaan asiakkaillemme ravitsemuksellisesti tasapainoista ja terveellistä ruokaa. Välitämme myös ravitsemustietoa asiakkaillemme, jotta terveelliset ruokailutottumukset vakiinnuttaisivat asemansa mahdollisimman monen elämässä. Huomioimme ateriasuunnittelussa eri väestöryhmien ravitsemustarpeet.

Vankien hyvinvoinnin ja yhteiskuntaan sopeuttamisen edistäminen

Sodexo toimii useassa maassa läheisessä yhteistyössä vankilaviranomaisten kanssa suunnitellen, rakentaen ja johtaen vankiloita, nuorten rangaistuslaitoksia, pidätyskeskuksia ja vankilasta vapautuneiden sopeuttamislaitoksia. Tarjoamme erityispalveluja, jotta vangeille voidaan tarjota oikeudenmukainen ja kunnioittava kohtelu, tyydyttävät elinolosuhteet ja mahdollisuus koulutukseen sekä vapautumisen jälkeen apua työpaikan ja asunnon saamisessa. Tutkimusten mukaan rikolliseen elämään palaamista voidaan ehkäistä tällä tavoin 50 %-lla. Sodexon vankeinhoitotoiminta tarjoaa palveluita rangaistuslaitoksille kahdeksassa maassa tiukkojen eettisten periaatteiden mukaisesti. Toimimme vain maissa, joissa toimitaan tunnustettujen demokraattisten periaatteiden mukaisesti, joissa ei ole käytössä kuolemanrangaistusta, joissa henkilökunnaltamme ei vaadita ampuma-aseen kantamista ja joissa vankeusajan lopullisena tavoitteena on vangin sopeuttaminen yhteiskuntaan.

3.5 Suhteessa paikallisyhteisöihin

Paikalliskehityksen edistäminen

Globalisaation myötä moni yritys toimii myös kehitysmaissa. Mielestämme näillä yrityksillä on vastuu varmistaa, että paikalliset yhteisöt hyötyvät kehitysmahdollisuuksista, joita yrityksen läsnäolo tuo tullessaan.

Olemme sitoutuneet tukemaan paikallistalouden kehitystä suosimalla paikallista työvoimaa, ostamalla paikallisia tuotteita ja kaikkein alikehittyneimmissä maissa tekemällä aloitteita talouskasvun edistämiseksi. Keskitymme toiminnassamme kehittyvien yritysten liiketoimien tukemiseen, työvoiman ja työllisyyden kehittämiseen sekä pitkäaikaisten paikallisten kumppanuuksien luomiseen.

Toiminta erilaisissa kulttuureissa, erityisesti talouskasvun alussa olevissa maissa, asettaa usein monenlaisia haasteita. Toiminnan kannalta usein haasteellista on teollisuuden kehittymättömyys, infrastruktuurin ja tietoliikenneyhteyksien puute. Tietyissä maissa saattaa myös ilmetä sosiaalisia ja poliittisia häiriötekijöitä. Kunnioitamme kaikin tavoin paikallisia uskontoja, perinteitä ja monimuotoisuutta.

Tavoitteemme ovat:

- Paikallisten työntekijöiden palkkaaminen ja työvoiman kehittäminen
- Paikallisten tuotteiden suosiminen ja pienyritysten toiminnan edistäminen
- Paikallisten yritysaloitteiden tukeminen
- Humanitaarisen toiminnan tukeminen luonnonkatastrofien keskellä erityisesti, jos ne aiheuttavat puutetta elintarvikkeista.

Riskialueilla toimiminen

Joillakin alueilla lailliset ja eettiset järjestelmät ovat vasta kehittymässä. Ihmisoikeuksia koskevat asenteet ja käytännöt toisinaan saattavat olla hyvin erilaisia kuin demokraattisissa maissa, joissa enimmäkseen toimimme.

Alueilla, joilla toimimme, teemme yhteistyötä paikallisten sidosryhmien kanssa kunnioittaen ihmisoikeuksien. Haluamme vaikuttaa paikallisyhteisöjen kehitykseen ja sosiaalisen ympäristön kehittämiseen toimiessamme paikan päällä. Osallistumme myös paikallisiin kehityshankkeisiin.

Noudatamme kaikkia toimintaamme koskevia lakeja, ja teemme yhteistyötä eettisesti toimivien yhteistyökumppanien kanssa kehittääksemme paikallisyhteisöissä oikeudenmukaisia ja tasapainoisia suhteita. Olemme sitoutuneet edistämään alkuperäisväestön työllisyyttä, avustamaan liiketoimintaa, kehittämään yksilöllistä kapasiteettia, edistämään suhteita yhteisöön ja luomaan yhteisiä mahdollisuuksia alkuperäisväestön ja yritystoiminnan välille.